

KAZIMIERA MALECZYŃSKA

DZIEJE STAREGO PAPIERNICTWA ŚLĄSKIEGO

WROCLAW — WARSZAWA — KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH — WYDAWNICTWO
1961

Wpłacono do Księgi (Księgi)

Wpłacono do Księgi (Księgi)

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp	5
Rozdział I. Rozwój sieci młynów papierniczych	17
1. Początki papiernictwa	17
2. Upadek papiernictwa w czasie wojny trzydziestoletniej i jego odbudowa w drugiej połowie XVII w.	29
3. Przejście Śląska w ręce pruskie, pruska polityka gospodarcza i rozwój papiernictwa w nowych warunkach	33
4. Wynalezienie maszyny papierniczej i zanik starych młynów	40
Rozdział II. Zagadnienia surowcowe	42
1. Podstawowe surowce używane do wyrobu papieru	42
2. Zbieranie szmat i uprawnienia poszczególnych papierni przed r. 1740	44
3. Zmiany po r. 1740 i reforma z r. 1804. Ceny szmat. Uzyskiwanie surowców potrzebnych do wyrobu kleju	47
4. Zbieracze szmat i ich sytuacja prawna	53
5. Próby wyrobu papieru z innych surowców niż szmaty	54
Rozdział III. Technika produkcji i budynki papierni	58
1. Ogólne zasady wyrobu papieru	58
2. Siła wodna i budynki papierni śląskich	66
3. Produkcja masy papierniczej w stępach i holendrach oraz przygotowanie szmat do produkcji	71
4. Czerpanie papieru	76
5. Prasowanie, klejenie i gładzenie papieru	77
6. Urządzenie papierni wrocławskiej	81
7. Usiłowania podniesienia techniki produkcji w drugiej połowie XVIII w.	83
Rozdział IV. Stosunki własnościowe, organizacja pracy, położenie pracowników	84
1. Właściciele i dzierżawcy papierni	84
2. Czynsze gruntowe i dzierżawne	89
3. Organizacja i warunki pracy	92
4. Pochodzenie społeczne, wykształcenie i stan majątkowy papierników	94
5. Zagadnienie organizacji cechowej	98
6. Migracje i podróże papierników	108
Rozdział V. Rozmiary produkcji papieru i jego gatunki	111
1. Obliczanie wydajności papierni	111

	Str.
2. Wielkość produkcji papieru na Śląsku	114
3. Gatunki papieru i jego jakość	117
4. Znaki wodne	124
Rozdział VI. Handel papierem	129
Zakończenie	143
Aneks	146
1. Wykaz papierni śląskich	146
2. Analiza papieru z papierni dusznickiej z r. 1750	152
3. Ilość kadzi w papierniach śląskich w XVIII wieku	153
4. Ilość kadzi w papierniach śląskich w pierwszej połowie XIX w.	153
5. Właściciele papierni śląskich około r. 1620	154
6. Właściciele papierni śląskich około r. 1740	154
7. Właściciele papierni śląskich około r. 1800	155
8. Wartość papierni śląskich w latach 1600—1750	157
9. Wartość papierni śląskich po r. 1750	157
10. Wysokość czynszu gruntowego z papierni śląskich w latach 1600—1750	158
11. Wysokość czynszu gruntowego z papierni śląskich po r. 1750	158
12. Wysokość czynszu dzierżawnego z papierni śląskich w latach 1600—1750	159
13. Wysokość czynszu dzierżawnego z papierni wrocławskiej po r. 1750	159
14. Ilość pracowników w papierniach	160
15. Ilość papieru wyprodukowanego przy użyciu 1 kadzi papierniczej w XVIII w.	160
16. Papierne śląskie (mapa)	161
17. Ilość papierni na Śląsku	162
18. Znaki wodne niektórych papierni śląskich	162
Wykaz skrótów	175
Bibliografia	176
Streszczenie w języku angielskim	184
Indeks osób	186
Indeks nazw geograficznych	191
Spis ilustracji w tekście	196
Wykaz filigranów	197